

ZALECENIE RADY

z dnia 12 lipca 2011 r.

w sprawie krajowego programu reform Rumunii z 2011 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Rumunię zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2011–2014

(2011/C 216/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Dnia 6 maja 2009 r. Rada przyjęła decyzję 2009/459/WE⁽²⁾ w sprawie udzielenia Rumunii średnio-terminowej pomocy finansowej na okres trzech lat, zgodnie z postanowieniami art. 143 Traktatu. W towarzyszącym protokole ustaleń podpisanym w dniu 23 czerwca 2009 r. i jego kolejnych uzupełnieniach określono warunki dotyczące polityki gospodarczej, na podstawie których wypłacana była pomoc finansowa. Decyzja 2009/459/WE została zmieniona dnia 16 marca 2010 r. decyzją 2010/183/UE⁽³⁾. W związku z udanym wdrożeniem programu przez Rumunię i biorąc pod uwagę częściowe skorygowanie rachunku obrotów bieżących za sprawą utrzymujących się słabości strukturalnych na rynku produktowym i rynku pracy w Rumunii, które sprawiają, że państwo to jest wrażliwe na międzynarodowe wstrząsy cenowe, dnia 12 maja 2011 r. Rada przyjęła decyzję 2011/288/UE⁽⁴⁾ w sprawie udzielenia Rumunii zapobiegawczo średnio-terminowej pomocy finansowej na okres trzech lat, zgodnie z postanowieniami art. 143 Traktatu. Towarzyszący jej protokół ustaleń został podpisany dnia 29 czerwca 2011 r.

(2) W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia nowej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, zatytułowanej „Europa 2020”, opartej na ściślejszej koordynacji polityki gospodarczej, która skupiać się będzie na

najważniejszych obszarach wymagających podjęcia działań służących pobudzeniu europejskiego potencjału w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności.

(3) W dniu 13 lipca 2010 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii (na lata 2010–2014), a w dniu 21 października 2010 r. decyzję w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich⁽⁵⁾, które razem stanowią „zintegrowane wytyczne”. Państwa członkowskie zostały poproszone o uwzględnienie zintegrowanych wytycznych w swojej krajowej polityce gospodarczej i polityce zatrudnienia.

(4) Dnia 12 stycznia 2011 r. Komisja przyjęła pierwszą roczną analizę wzrostu gospodarczego, rozpoczynając w ten sposób nowy cykl zarządzania gospodarczego w UE i pierwszy europejski semestr zintegrowanej i prowadzonej *ex ante* koordynacji polityki, który ma swoje umocowanie w strategii „Europa 2020”.

(5) Dnia 25 marca 2011 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety dotyczące konsolidacji budżetowej i reform strukturalnych (zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 15 lutego i 7 marca 2011 r. i w związku z przedstawioną przez Komisję roczną analizą wzrostu gospodarczego). Podkreśliła ona również priorytetowe znaczenie przywrócenia dobrej sytuacji budżetowej i stabilności finansów publicznych, zmniejszenia bezrobocia w drodze reform rynku pracy oraz podjęcia nowych działań służących zwiększeniu tempa wzrostu. Rada zwróciła się do państw członkowskich, aby przekształciły te priorytety w konkretne środki, które zostaną włączone do ich programów stabilności lub programów konwergencji oraz do ich krajowych programów reform.

(6) W dniu 25 marca 2011 r. Rada Europejska wezwała także państwa członkowskie uczestniczące w pakcie euro plus, by przedstawiły swoje zobowiązania w ramach tego paktu odpowiednio wcześniej, tak by mogły zostać włączone do ich programów stabilności lub konwergencji oraz krajowych programów reform.

(7) W dniu 2 maja 2011 r. Rumunia przedstawiła aktualizację z 2011 r. do programu konwergencji, obejmującą lata 2011–2014, oraz krajowy program reform z 2011 r. Oba programy zostały ocenione w tym samym czasie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 150 z 13.6.2009, s. 8.

⁽³⁾ Dz.U. L 83 z 30.3.2010, s. 19.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 132 z 19.5.2011, s. 15.

⁽⁵⁾ Utrzymane w mocy na 2011 r. decyzją Rady 2011/308/UE z dnia 19 maja 2011 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (Dz.U. L 138 z 26.5.2011, s. 56).

- (8) W latach 2002–2008 miał miejsce dynamiczny wzrost rumuńskiej gospodarki – wzrost realnego PKB wynosił średnio 6,3 %, czyli przekraczał jej poziom potencjalnego wzrostu. Wzrost gospodarczy był napędzany głównie przez popyt wewnętrzny, ponieważ dynamiczny wzrost akcji kredytowej i wysokości wynagrodzeń sprzyjał konsumpcji prywatnej i inwestycjom. Do tej wysokiej koniunktury przyczyniał się także napływ kapitału zagranicznego, ale doprowadziła ona do przegrzania gospodarki, a także poważnych zaburzeń równowagi zewnętrznej i budżetowej. Deficyt obrotów bieżących osiągnął szczytową wartość 13,4 % PKB w 2007 r., a w 2008 r. spadł tylko nieznacznie – do 11,6 % PKB. Zgodnie z ostatnią oceną Komisji, ryzyko związane z zachowaniem stabilności finansów publicznych w długim okresie, wydaje się być wysokie. Jednakże ocena ta nie bierze pod uwagę szeroko zakrojonej reformy emerytalnej rozpoczętej w roku 2010, która znacznie poprawiła stabilność w długim okresie rumuńskiego systemu emerytalnego. Wysokie zadłużenie zagraniczne rosło w wyniku procyklicznej polityki budżetowej; deficyt nominalny zwiększył się z 1,2 % PKB w 2005 r. do 5,7 % PKB w roku 2008 na skutek powtarzających się odchyień w realizacji budżetu, dotyczących przede wszystkim wydatków bieżących. Kryzys finansowy, a następnie ogólnoswiatowe pogorszenie koniunktury gospodarczej nasiliły awersję inwestorów do ryzyka, co doprowadziło do znacznego zmniejszenia napływu kapitału do Rumunii. Współczynnik aktywności zawodowej nie wzrósł pomimo sprzyjających warunków gospodarczych a w latach boomu gospodarczego stopa zatrudnienia nie zmieniła się w znaczącym stopniu. Podczas okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej zatrudnienie spadało, osiągając w 2010 r. poziom 63,3 %, natomiast stopa bezrobocia wzrosła z 5,8 % w 2008 r. do 7,3 % w 2010 r. Bezrobocie jest szczególnie wysokie wśród słabszych społecznie grup, np. ludności romskiej. W obliczu tej sytuacji i pilnych potrzeb prywatnego finansowania władze Rumunii zwróciły się w maju 2009 r. o międzynarodową i unijną pomoc finansową.
- (9) W związku z udanym wdrożeniem programu dostosowanego wymaganego przez UE/MFW oraz w celu utrwalenia tych osiągnięć przeprowadzono negocjacje z władzami Rumunii, w wyniku których ustalono ostrożnościowy program UE/MFW na lata 2011–2013. Ten nowy program przewiduje kontynuację konsolidacji budżetowej, reformy zarządzania budżetem i działania na rzecz utrzymania stabilności finansowej, które rozpoczęto w ramach programu na lata 2009–2011. Oprócz tego kładzie się w nim silny nacisk na reformy strukturalne rynku produktowego (sektorów energii i transportu) i rynku pracy, które są konieczne, aby uwolnić potencjał wzrostu gospodarczego, przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy i zwiększyć wykorzystanie funduszy unijnych w Rumunii. Działania Rumunii mające na celu osiągnięcie w 2011 r. docelowego poziomu deficytu kasowego wynoszącego 4,4 % PKB (poniżej 5 % PKB według ESA) postępują zgodnie z planem. Osiągnięcie tego poziomu dobrze przygotowałoby Rumunię do osiągnięcia docelowego poziomu deficytu na 2012 r., wynoszącego poniżej 3 % PKB, chociaż zgodnie z prognozą gospodarczą służb Komisji z wiosny 2011 r. konieczne może okazać się podjęcie dodatkowych środków. Władze Rumunii podjęły również działania, aby zrealizować przewidziane w nowym programie cele reform strukturalnych i utrzymać stabilność finansową.
- (10) Na podstawie oceny zaktualizowanego programu konwergencji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1466/97 Rada jest zdania, że założenia makroekonomiczne będące podstawą prognoz zawartych w programie są realistyczne. Celem programu konwergencji jest skorygowanie nadmiernego deficytu do 2012 r., to jest w terminie wyznaczonym przez Radę w jej zaleceniu z dnia 16 lutego 2010 r. W programie założono osiągnięcie deficytu nominalnego w wysokości 2,6 % PKB w 2013 r. oraz 2,1 % PKB w 2014 r., przy czym planowana konsolidacja opiera się głównie na zmniejszaniu wydatków. Biorąc pod uwagę saldo strukturalne przeliczone przez służby Komisji, średniookresowy cel budżetowy nie zostanie osiągnięty w okresie objętym programem. Strategia konsolidacyjna wydaje się przewidywać wczesne działania – przeprowadzenie zmian strukturalnych jest zaplanowane głównie na lata 2011 i 2012. W latach 2013 i 2014 nie planuje się natomiast żadnej poprawy salda strukturalnego. Przewidziana ścieżka deficytu jest odpowiednia w latach 2011 i 2012, ale nie w latach 2013 i 2014. Główne zagrożenia dla realizacji celów budżetowych to: ryzyka związane z ich wdrożeniem, zaległości płatnicze przedsiębiorstw państwowych, które stanowią poważne zobowiązanie warunkowe dla budżetu, oraz wyrażone przez Komisję (Eurostat) zastrzeżenia dotyczące notyfikacji procedury nadmiernego deficytu wobec Rumunii⁽¹⁾. W świetle tej ostatniej, Rumunia zobowiązała się do poprawy kompilacji rządowych statystyk dotyczących finansów w zakresie kategorii ESA 95 w ramach narodowego instytutu ds. statystyk.
- (11) Rumunia zakomunikowała swoje zobowiązania w ramach paktu euro plus w krajowym programie reform i w programie konwergencji, które zostały przedstawione w dniu 2 maja 2011 r. Większość z tych zobowiązań została już zrealizowana lub jest w trakcie realizacji w ramach programu średnioterminowej pomocy finansowej i zobowiązania te są zasadniczo odpowiednie, aby sprostać wyzwaniom, które postawiono w pakcie.
- (12) Komisja dokonała oceny programu konwergencji i krajowego programu reform, w tym zobowiązań podjętych w ramach paktu euro plus. Komisja wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla zrównoważonego charakteru polityki budżetowej i polityki społeczno-gospodarczej w Rumunii, ale także stopień poszanowania przepisów oraz wytycznych UE, ze względu na konieczność wzmocnienia całościowego zarządzania gospodarczego w UE poprzez wnoszenie na poziomie UE wkładu w przyszłe decyzje krajowe.

(1) Eurostat zgłosił zastrzeżenia w sprawie jakości danych przedstawionych przez Rumunię w ramach procedury nadmiernego deficytu; zastrzeżenia te dotyczą:

- (i) niepewności co do wpływu niektórych przedsiębiorstw publicznych na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- (ii) sprawozdawczości w zakresie kategorii ESA95 „pozostałe kwoty do otrzymania/zapłacenia”;
- (iii) charakteru i wpływu niektórych transakcji finansowych; oraz
- (iv) konsolidacji przepływów wewnątrzrządowych.

- (13) W świetle powyższej oceny, a także biorąc pod uwagę zalecenie Rady z dnia 16 lutego 2010 r. na podstawie art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rada zbadała aktualizację programu konwergencji Rumunii z 2011 r. i jej opinia ⁽¹⁾ znajduje odzwierciedlenie w poniższym zaleceniu. Uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 25 marca 2011 r., Rada zbadała krajowy program reform przedłożony przez Rumunię,

NINIEJSZYM ZALECA Rumunii:

Wdrożenie środków określonych w decyzji 2009/459/WE, zmienionej decyzją 2010/183/UE, wraz ze środkami ustanowionymi w decyzji 2011/288/UE i określonymi szczegółowo w protokole ustaleń z dnia 23 czerwca 2009 r. oraz w jego kolejnych uzupełnieniach, a także w protokole ustaleń z dnia 29 czerwca 2011 r. i jego kolejnych uzupełnieniach.

Sporządzono w Brukseli dnia 12 lipca 2011 r.

W imieniu Rady
J. VINCENT-ROSTOWSKI
Przewodniczący

⁽¹⁾ Przewidziana w art. 9 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.